

Міністерство освіти і науки України

Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки,
управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО

Матеріали Міжнародної
науково-практичної Інтернет-конференції

29 вересня 2022 р.

Полтава
2022

Міністерство освіти і науки України

**Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та
права**

Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Білостоцький технологічний університет (Польща)

Університет Північ (Хорватія)

Університет ISMA (Латвія)

Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)

**Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів**

Національний університет «Чернігівська політехніка»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
«ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА:
ДЕРЖАВА, РЕГІОН,
ПІДПРИЄМСТВО»**

29 вересня 2022 р.

**Полтава
2022**

УДК 330.336

E45

Редакційна колегія:

С.В. Онищенко, д.е.н., професор; Л.О. Птащенко, д.е.н., професор; І.М. Кречотень, к.е.н., доцент; О.А. Маслій, к.е.н., доцент; В.В. Скриль, к.е.н., доцент.

E45 Економічна безпека: держава, регіон, підприємство: Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 29 вересня 2022 р. – Полтава: Національний університет імені Ю.Кондратюка, 2022. – 215 с.

ISBN 978-966-616-152-2

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції представлено результати розвитку теорії економічної безпекології, теоретичні та методологічні аспекти системотворення економічної безпеки держави, регіону та підприємства, забезпечення економічної безпеки держави, регіону, підприємства (концепції, напрями дій, способи та алгоритми), оцінювання економічної безпеки держави, регіону, підприємства.

Участь у конференції взяли представники закладів вищої освіти, наукових, фінансових установ, державних органів управління та бізнес-середовища з України, Польщі, Грузії, Естонії, Азербайджану, Хорватії.

Призначений для фахівців з економічної безпеки, науковців, викладачів, аспірантів, докторантів та студентів.

Тези надано в авторській редакції. За виклад, зміст, достовірність та відсутність плагіату у тезах відповідають автори.

УДК 330.336

E45

ISBN 978-966-616-152-2

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ І ЗАГРОЗ ВОЄННОГО СТАНУ

Варналій З.С.

МІГРАЦІЙНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА
ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ 9

Онищенко С.В., Бережна А.Ю., Філонич О.М.

ОЦІНКА РІВНЯ БЮДЖЕТНОЇ ТА БОРГОВОЇ БЕЗПЕКИ ТА НОВІ
ВИКЛИКИ ВОЄННОГО СТАНУ 13

Глушко А.Д.

ДЕРЕГУЛЯЦІЯ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ 24

Захаркіна Л.С., Охрімчук Є.І.

АВТОМАТИЧНИЙ МОНІТОРИНГ СТАНУ ЕКОНОМІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЄВРОПИ ЗА ДОПОМОГОЮ
ІНСТРУМЕНТІВ ІНТЕРНЕТУ РЕЧЕЙ 28

Коба О.В.

ВИКЛИКИ ЕКОНОМІЧНИЙ БЕЗПЕЦІ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В
УМОВАХ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ ПОДОЛАННЯ 32

Романовська Ю.А.

ФРЕЙМОВА МОДЕЛЬ У РОЗКРИТТІ ЗМІСТУ ЗМІЦНЕННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ МІСТА 35

Скриль В.В., Литвин А.В., Тацій М.М.

ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ 40

Білько С.С.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ В УМОВАХ
ЗАГРОЗ ВОЄННОГО СТАНУ 44

Біленька І.В.

ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ ДЛЯ ПІДТРИМКИ
ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ 48

Власенко В.А., Колінчук Д.В.
ПРОГРАМА МВФ ВОЄННОГО ЧАСУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ 52

Перегінець Ю.Я.
ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ У НАПРЯМКУ ПІДТРИМКИ
ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 56

СЕКЦІЯ 2. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ В ПЕРІОД ВІДБУДОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Takalandze Larisa, Rudenko Olha
DIGITAL TRANSFORMATION AND THE CHALLENGES OF
EDUCATION SYSTEM 61

Птащенко Л.О., Наміг Агагейдар Огли Ісазаде
ІНВЕСТИЦІЙНО ПРИВАБЛИВИЙ СЕГМЕНТ ЕНЕРГЕТИЧНОГО
СЕКТОРА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В ПЕРІОД ВІДБУДОВИ
УКРАЇНИ 65

Онищенко С.В., Бережна А.Ю., Філонич О.М.
УЗГОДЖЕНІСТЬ ЗАХОДІВ БЮДЖЕТНОЇ ТА МОНЕТАРНОЇ
ПОЛІТИКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ
СТАБІЛЬНОСТІ 70

Боженко В.В., Росенко О.В.
ГЛОБАЛЬНІ ТРЕНДИ В ПРОТИПРАВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В
КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ 79

Шевченко О.В.
ЗАХОДИ З ПОВОЄННОЇ РОЗБУДОВИ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ ДЛЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ 83

Вовченко О.С.
КЛЮЧОВІ ТРЕНДИ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ ФІНАНСОВО СТАБІЛЬНИХ
БАНКІВ 87

Вовченко О.С., Левкова І.М., Рубан І.О.
ПІДХОДИ НБУ ЩОДО СТАБІЛІЗАЦІЇ ГРОШОВО-КРЕДИТНОГО
РИНКУ 91

Хоменко Л.М. ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ІНТЕНСИФІКАЦІЮ ТРАНСФЕРУ ІННОВАЦІЙ: СВІТОВИЙ ДОСВІД	95
Худолій Ю.С., Іващенко Ю.А. ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ, ЇХ ЗНАЧЕННЯ ТА РОЗВИТОК В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	99
Косташ А.І. ЕКОНОМІЧНА ПОВЕДІНКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД УКРАЇНИ	103
Лобач Д.А., Храмова А.А. НАПРЯМИ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД	107
Приймак А.Ю. ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	111
Скриль В.В., Никифорова А.В., Шаповал Т.С. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	115
Тацій М.С. МОЖЛИВОСТІ КРЕДИТУВАННЯ ЕКОНОМІКИ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	119
СЕКЦІЯ 3. РИЗИКИ Й ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ	
Козаченко Г.В. СИСТЕМНІ ЗАГРОЗИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ	124
Філонич О.М., Карпенко Є.А., Крекотень І.М. ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ МАЛИХ АУДИТОРСЬКИХ ФІРМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	128

<i>Ківишук О.П.</i> ОСОБЛИВОСТІ МІНІМІЗАЦІЇ ЗАГРОЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВІЙНИ	132
<i>Вовченко О.С., Лук'янова А.Ю., Черноус Я.В.</i> ПРИЧИНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ІНФЛЯЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	136
<i>Маслій О.А., Максименко А.П.</i> ЗАГРОЗИ КРИТИЧНІЙ ЦИФРОВІЙ ІНФРАСТРУКТУРИ В УМОВАХ ВІЙНИ	140
<i>Свистун Л.А., Олефіренко Т.В.</i> БАНКРУТСТВО ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	145
<i>Скриль В.В., Терпак О.В.</i> ВПЛИВ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ РФ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ	147
<i>Соколов А.А.</i> ЗАГРОЗИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ	151
<i>Левкова І.М., Рубан І.О.</i> ІНСТРУМЕНТИ ІНФЛЯЦІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	155
 СЕКЦІЯ 4. МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ, РЕГІОНУ, ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ 	
<i>Єгоричева С.Б.</i> ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДИРЕКТИВ ЄС ЩОДО ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ КОШТІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	158
<i>Dmytrenko Alla</i> ECONOMIC SECURITY OF THE STATE IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION	162

<i>Дмитренко А.В., Мороз І.М., Кравченко О.В.</i>	
ОСНОВНІ ПРІОРИТЕТИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	166
<i>Левченко Н.М.</i>	
ДІАДА ВУГЛЕЦЕВОГО ОПОДАТКУВАННЯ ЯК ЗАПОРУКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИСМСТВ-ІМПОРТЕРІВ ЕНЕРГЕТИКА ВУГЛЕЦЕВОСМНИХ ТОВАРІВ	170
<i>Летуновська Н.Є.</i>	
ІНДИКАТОРИ ПРОЯВУ НАСЛІДКІВ COVID-19 В РЕГІОНІ	174
<i>Бойківська Г.М., Саладяк К.В.</i>	
ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИСМСТВА	176
<i>Глушко А.Д., Колінчук Д.В., Власенко В.А.</i>	
РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	180
<i>Зеленін Ю.М.</i>	
ДІАГНОСТИКА ВРАЗЛИВОСТІ МЕТАЛУРГІЙНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДО НИЗЬКОВУГЛИЦЕВОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІКИ	184
<i>Коба О.В.</i>	
ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ФАКТОР СТАБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	188
<i>Скриль В.В., Туз В.Ю.</i>	
ДІЯЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС	192
<i>Силенко С.А.</i>	
ПЕРЕХІД ДО ЕЛЕКТРИЧНОГО МАЙБУТНЬОГО ЯК ЗАПОРУКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ АВТОВИРОБНИКІВ УКРАЇНИ	195
<i>Свистун Л.А.</i>	
РОЗВИТОК ВИСОКИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ УКРАЇНИ У ПРОЦЕСІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	199

<i>Фурманчук О.С., Юхимець А.Г.</i> ОСНОВНІ СКЛАДОВІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ	203
<i>Левченко С.А.</i> МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИСМСТВ ЕНЕРГЕТИКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ДЕКАРБОНІЗАЦІЇ	206
<i>Перегінець Ю.Я.</i> ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ	210

УДК 336.221

*Глушко Аліна Дмитрівна,
кандидат економічних наук, доцент
Колінчук Дарія Володимирівна,
Власенко Валерія Анатоліївна
студентки 4 курсу*

*Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка» (Україна)*

РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Для інтеграції України у світову економічну систему необхідним є створення міцного економічного підґрунтя. Оскільки забезпечувати державу необхідними фінансовими ресурсами покликана податкова система, внесення змін до податкової системи є одним з найважливіших євроінтеграційних кроків. Податкове законодавство ЄС повинно бути імплементоване в законодавство України, забезпечуючи однакове застосування тих положень оподаткування, які гармонізовані на рівні ЄС.

Структура податкової політики ЄС представлена двома основними компонентами: пряме оподаткування, яке залишається виключною відповідальністю держав-членів, та непряме оподаткування, яке впливає на вільних рух товарів і свободу надання послуг на єдиному ринку. Також належне функціонування податкової системи забезпечується за рахунок адміністративної співпраці [2].

Непряме оподаткування передбачає встановлення рівних умов для компаній усіх держав-членів, безпосередньо у частині податку на додану вартість. Основні принципи оподаткування описані в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС. В окремих статтях Угоди окреслені положення, що стосуються гармонізації ПДВ та акцизних тарифів. Зокрема,

сторони угоди посилюють і зміцнюють співробітництво, спрямоване на вдосконалення і розвиток податкової системи та податкових органів України, зокрема посилення потужностей збору і контролю, з наголосом на процедурах відшкодування ПДВ для уникнення накопичення заборгованості, забезпечення ефективного збору податків, посилення боротьби з податковим шахрайством та ухиленням від сплати податків. Що стосується акцизних тарифів, то сторони розвивають співробітництво і гармонізують політику щодо протидії та боротьби із шахрайством і контрабандою підакцизних товарів. Це співробітництво, зокрема, включає поступове зближення акцизних ставок на тютюнові вироби, беручи до уваги обмеження регіонального контексту, у тому числі шляхом діалогу на регіональному рівні та відповідно до Рамкової конвенції ВООЗ із боротьби проти тютюну 2003 року [1].

За сприяння проекту EU4PFM був проведений комплексний аналіз законодавства з ПДВ та виявлено лише незначні невідповідності Директиві ЄС про ПДВ. Проте є директиви, які не входять в Угоду про асоціацію. Вони безпосередньо стосуються адміністративного регулювання акцизних податків. Зокрема, створення мережі акцизних складів, які відповідають юридичним і технічним вимогам ЄС, однак не встановленню ставок податків. Дана вимога є важливою в контексті запобігання обігу та виробництва контрабанди і підробок на єдиному ринку.

Пряме оподаткування в ЄС ґрунтується на балансі між стандартами оподаткування фізичних осіб та юридичних осіб. Особливе місце займають заходи щодо запобігання ухиленню від сплати податків та подвійного оподаткування.

Членство в ЄС не позбавляє країну повної незалежності в прийнятті рішень, воно вимагає певної взаємної інтеграції в обраних сферах. Податкові органи країн-членів ЄС повинні співпрацювати у сфері обміну інформацією, з метою

проведення спільних заходів контролю та сприяння стягненню податкових боргів. Це матиме вирішальне значення для мінімізації податкового шахрайства [2].

Імплементация устрою ЄС у сері адміністрування податків та зборів потребує внесення подальших змін до законодавства, зокрема в частині обов'язковості збору та надання визначених даних бізнесом з метою їх подальшої передачі компетентним органами країн-членів. До переліку даних буде включатися: інформація з державних реєстрів; інформація, що стосується заробітної плати та доходів резидентів інших країн-членів; дані за різними операціями платіжних компаній; інформація, яка надходить з електронних платформ, що стосуються доходів продавців.

Слід відмітити, що з метою оперативного обміну інформацією щодо фінансових рахунків необхідно впровадити певні IT-рішення [3]. Зокрема, Державна податкова служба України зобов'язана підключитися до наступних мереж та систем (табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика систем та мереж, що необхідні для обміну інформації, відповідно до вимог директив ЄС

Назва системи	Характеристика
Спеціально захищена мережа CCN/CSI	Спільна IT-платформа для здійснення обміну податковою інформацією компетентними органами ЄС
IT-система автоматичного збору та обміну податковою інформацією	Дані з державних реєстрів про заробітну плату та доходи резидентів інших країн-членів, дані фінансових установ про рахунки, дані платіжних компаній про операції, інформація з електронних платформ про доходи продавців та ін.

VIIES (Системи обміну інформацією про ПДВ)	Підтвердження ідентифікаційного номера платника ПДВ економічних операторів, що зареєстровані у ЄС для транскордонних операцій
E-commerce та One-StopShop (OSS)	Реєстрування платника ПДВ в електронній формі в одній державі члені (стосується транскордонних продавців онлайн)
Системи моніторингу за переміщенням акцизних товарів контролю (EMCS)	система контролю за переміщенням підакцизних товарів (алкоголю, тютюну та енергоносіїв).

Таким чином, в умовах євроінтеграційних процесів реформування податкової системи України є першочерговим завданням. В цьому аспекті необхідно здійснити адаптацію податкового законодавства України до законодавства та вимог ЄС, а також впровадити ряд заходів в напрямку розбудови адміністративного потенціалу податкової адміністрації.

Література

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/conv#n2239

2. Податкові зміни, що необхідні Україні для вступу в ЄС [Електронний ресурс].-Режим доступу: https://biz.ligazakon.net/news/212565_podatkov-zmni-shcho-neobkhdn-ukran-dlya-vstupu-v-s

3. Onyshchenko S., Hlushko A., Yanko A., Sivitska S. Increasing Information Protection in the Information Security Management System of the Enterprise. In: Onyshchenko V., Mammadova G., Sivitska S., Gasimov A. (eds) Proceedings of the 3rd International Conference on Building Innovations. ICBI 2022. Lecture Notes in Civil Engineering. vol 181. p. 725-738.